

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 8 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru meșerie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr. — de trei ori
15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Nr. consist. 5631 Plen. 1884.

Cerculariu

cătră onorații membri clericali și mirenești ai sinodului protopresbiteral ordinaru-electoral al tractului greco-oriental Târnava inferioară.

După ce din partea Preavenerabilului Consistoriu arhidiecezan s'au făcut în sensul legilor noastre bisericești pregătirile de lipsă pentru întregirea definitivă a postului de protopresbiter al tractului **Târnavei inferioare**, și prin ven. hotărîre consistorială dto 15 Novembre a. c. Nr. 5631 plen. mi s'a dat onorifică însărcinare, a convoca și a conduce sinodul protopresbiteral al acestui tract; am onoare a convoca prin aceasta, în sensul instrucțiunii respective, pre on. membri ai sinodului protopresbiteral al Târnavei inferioare, ordinari și extraordinari, preoti și mireni, la sinodul electoral, ce se va ținea **Vineri 28 Decembrie 1884 (9 Ianuarie 1885) la 11 oare a. m.** în biserica noastră provisorie din Cetatea de Baltă, pentru alegerea de protopresbiter al tractului Târnavei inferioare, ear pre onorații membri ai comitetului protopresbiteral, preoti și mireni, la ședința de preconsultare, prescrisă în lege, pe **Joi 27 Decembrie 1884 (8 Ianuarie 1885) la 4 oare d. a.** în localul destinat tot acolo.

Sinodul electoral se va începe în ziua însemnată mai sus la 9 oare dimineața cu cultul dumnezeesc, și după terminarea acestuia va urma neamănat pertractarea obiectului pus la zilei.

Sibiu, în 12/24 Decembrie 1884.

Zachariă Boiu jun. m. p.,
comisariu consistorial.

Sibiu, 17 Decembre.

Sunt momente în viața omului, când mintea sănătoasă se emancipează de sub presiunea preocupărilor, și astfel ea judecă lucrurile în toată realitatea lor.

Sunt rari asemenea momente, în deosebi ele sunt rari la noi în Ungaria, unde preocupăriunea începe a cuceri tot terenul, și mintea sănătoasă de tot rar își poate impune resonul seu ponderos.

FOIȚA.

Tractarea metodice speciale a cetirei și scrierei!

de

I. Muntean,

învățătoriu greco-oriental român în Sighișoara.

(Urmare.)

Dară și acum după atâta ușurință față de timpul trecut, depinde foarte mult dela învățătoriu, adecă dela metoda după care învățătoriu va purcede la învățarea scrierei și cetirei.

Unui învățătoriu îi va succeda a învăța pre noiți a scrie și a ceti în timp mai scurt decât altuia, de și espresiuinea sonurilor se va întâmpla într'o formă; aceia depinde dela dexteritate învățătoriu, adecă dela metoda.

Dacă ne vom întreba acum care metod este mai bun? vom răspunde că acela care duce mai curînd la scop, adecă după care vom putea învăța pre copii noiți mai ușor și în timp mai scurt scrierea și cetirea.

După cum ne învață pedagogii specialiști și încât am observat aceasta în decurs de 5 ani de zile de când lucrez pe spinoasă carieră de învățătoriu, după cum adecă am propus și eu și am observat din experiența-mi proprie, pe basa cunoștințelor că-

În ajunul crăciunului un diariu din capitala Ungariei, și tot odată cel mai cu influință în afară a simțit necesitatea de a se emancipa.

Suntem curioși cum va fi primită această emancipare momentană de presa din Ungaria, noi ne facem detorința la locul acesta espunînd vederile noastre în fața resonului diariului emancipat cel puțin pentru un moment.

Am fi pessimisti creșdînd că de odată cu nașterea Domnului se va naște o nouă eră în politica internă a statului nostru. Și am fi pessimisti, când din incidentul resonării unui diariu am deduce resonare la întreagă presa ungurească, chemată a face opinia publică.

Mai mult. Tare ne-am înșela dacă am trăi în iluziuni, că cel puțin diariul cu resonul sănătos va rămânea consecuent în această resonare, și va conlucra mână în mână cu noi spre a întimpina curentul periculos de astăzi din presa ungurească.

Intr'un moment de slăbiciune s'a vorbit un mare adevăr, și noi vom fi satisfăcuți dacă asemenea momente se vor repeta cel puțin odată în fie care an.

Cetitorii nostri și vor aduce încă aminte, că noi nu pentru primadată suntem de părerea, că presa din Ungaria în curînd nu-și va schimba ținuta ostilă față cu naționalitățile. Pentru aceea cu încredere în temeinicia părerii noastre vom reflecta la cele scrise de diariul „Pester Lloyd” în numărul de Joia trecută.

Este caracteristică sinceritatea, cu care acest diariu plesnește în față încercările de maghiarisare, și le plesnește tocmai acum, când ele au început a lua o formă tot mai concisă.

În numărul trecut la locul prim în „Contraste” am publicat în traducere resoanele diariului „Pester Lloyd,” astăzi vom reflecta numai la o parte din aceste resoane, și anume la caracterizarea situațiunii, după cum se află ea în realitate.

Unitatea basată pe formalități esterne nu se va ajunge în veci în Ungaria, așa țice „Pester Lloyd” și așa a țis și presa naționalităților. Este utopie a mai crede în o amalgamisare a globului ungurec, este utopie a crede că se vor maghiarisa naționalitățile tocmai acum, în secolul nostru, când toate nisuițele oamenilor purced din principiul naționalității, așa că ele compun adevărata lui individualitate. Așa țice „Pester Lloyd,” și așa țicem noi în cor cu întreagă presa naționalităților din Ungaria.

Primul rege al Ungariei n'a fost om tocmai prost, țice diariul din Budapesta, și el în testamen-

tu seu politic la locul prim a pus tesa; „regnum unius linguae.” Așa credem și noi, și în deplin acord cu „Pester Lloyd” pretindem asimilare în inimi și cugete. Uniți odată în cugete, uniți în simțiri, prezentăm o admirabilă fortăreață, de care se vor infrînge toate uneltirile pornite asupra statului nostru, fie ele pe față vrășmășește, sau pe ascuns în formă de adimeniri.

Noi mergem mai departe, și riscăm a susținea că această unitate există încă. Cei dela „Pester Lloyd” ne vor erta sinceritatea. Poporul nostru este impilat, încât numai pelea o mai are. Cu toate aceste el ține morțiș la țeara sa, și el ține la ea morțiș, căci până acuma a putut resista tuturor încercărilor spurcate de a smulge din sinul lui loialitatea ce-o are cătră împăratul, căci poporul nostru nu recunoaște pe regele Ungariei, ci numai pe împăratul.

Biserica este care ține pre popor în loialitate față cu împăratul și politica de a țice lucră consecuent și cu plan spre a scoate pre împăratul din inima românului. Și cum că așa este o vom dovedi cu procsima ocaziune, precum și aceea, pentru ce poporul nu cunoaște alte titluri, decât numai „împărat.”

Este pompoasă grădina națiunii ungurești și sunt frumoase florile reprezentate în ea. Și frații dela Budapesta dau doveți de gust desvoltat în direcțiune estetică când enunță acest adevăr. Ar fi păcat a stirpi din grădina aceste flori frumoase și este greșită idea reprezentată a țice de toată suflarea ungurească, ideia cuprinsă în un cuvînt, maghiarisare.

Fiind că „Pester Lloyd” ne-a asemănat cu flori, apoi se rămânem la flori. Diferitele naționalități din Ungaria compun frumoasa grădină, și curentul politic voește să stărpească toate florile, și să rămână numai una. Modul de stărpire ni lau pus în vedere la 3/15 Maiu a. c. țicarele din Cluș. Toate celelalte se vor stirpi prin bitofo-virăga — pe românește: ștrang.

Deocamdată atâta, și vom vedea, ce va urma.

Revista politică.

Sâmbăta trecută s'a ținut în Cluș adunarea de constituire a reuniunii pentru maghiarisare. S'a ales o comisie care va avea a face pregătirile necesare și va lăți activitatea în direcțiunea maghiarisării preste întreg Ardealul. Signalisăm această mișcare, și vom reveni asupra ei.

știgate dela superiorii mei, cel mai bun metod cunoscut până acum este metoda așa numit *analitic-sintetic*, carele cuprinde toate metodele practice.

După metoda amintit învățătoriu va începe cu elevii dela părți la întreg, dela ce e mai ușor la ce e mai complicat, dela concret la abstract. Mai întâiu va încerca a desemna cu elevii noiți diferitele părți din cari se compun semnele sonurilor (literile), apoi va încerca a compune semnele sonurilor, adecă literile; din litere va compune silabe; din silabe cuvinte și din cuvinte țiceri.

Pentru de a-și putea face fie-care o idee mai chiară despre metoda amintit, voi arăta pe scurt cum este de a se purcede, pentru ca fie-care din cei prezenți cari s'au ocupat și se ocupă cu cauza educațiunii, cugetând la modalitatea după cum a purces însuși, ce va afla bun în acest operat să adoapte, eară la ce va afla necorespunțător, să-mi poată face reflecșiunile necesare.

Fiind însă că pentru de a putea aplica învățătoriu metoda, trebuie să aibă mai întâiu factorii respectivi cu cari să-l aplice, și acestia fără îndoială sunt copii aceia, cari pentru prima dată cercețază școala; de aceea va fi de lipsă a-i cunoaște mai întâiu pre aceia. Pedagogia ne spune, că precum natura dacă o cunoaștem și tractăm conform legilor ei naturale, ascultă de noi și ne servește, tocmai așa și copilul, numai dacă-l vom cunoaște și tracta amăsurat naturelului seu, așa numai vom

ajunge scopul ce-l urmărim. Este știut că mulți copii încă din casa părintească aduc cu sine oare-cari opinii false și țemeri de școală și de învățătoriu, prin amenințările din partea unor părinți nepricepuți cu cuvintele: „lasă că te voi duce eu la școală, da-ți va da ție învățătoriu,” din cari cuvinte copilul are țemeri de școală și de învățătoriu, inchiuindu-și școală un loc de tortură, eară pe învățătoriu de un torturatori; de aceea învățătoriu mai înainte de toate va trebui să caute a câștiga pre elevii noi pentru sine și pentru învățămînt; ceea ce va succeda dacă învățătoriu la prima intrare a elevilor în școală îi va tracta cât se poate de afabil și cu cuvinte domoale, căutând numai decât a intra cu ei în conversare amicabilă.

Oara cea dintăiu ar fi de a se petrece cam în modul următoriu: Copii mei! mai fostați voi vre-odată la școală? răspunsul va fi, n'am fost! s'au am mai fost odată cu N. C. (se poate ca copilul să mai fi fost cu un frate sau soră mai mare sau cu alt elev). Dară știți voi pentru ce a-ți venit la școală. Ca să învățăm, va fi răspunsul dorit! (și neurmînd acela va spune învățătoriu). Așa dară voi a ție venit la școală ca să învățați. Place-ve voue la școală? Place! Vreți voi să învățați? Vrem! Vedeți dară copii pentru aceea vin la școală ca să învețe! Cunoașteți voi vre-un copil mai mare ca voi care au umblat la școală? Cunoaștem pe N. și M.! Vedeți N. și M. au mai umblat la școală, ei au fost copii buni, au ascu-

În zilele acestea se va întruni pentru vreo câte-va zile dieta Croației spre a vota bugetul pentru anul 1885, și cu aceasta se va amâna activitatea ei până la zile mai bune. În această scurtă sesiune se va esmice și deputațiunea regnicolă, care va avea a complana neînțelegerea dintre Croația și Ungaria, neînțelegere, care dela afacerea cu pajurile este permanentă, și a degenerat în scene sgomotoase în și afară de parlament.

Dilele trecute s'a lășit vestea că cancelarul Germaniei va merge la Paris spre a cerceta pre ministrul Jules Ferry. S'a făcut deci sfârșit mare, și în cele din urmă s'a constatat, că faima a fost numai faimă, chemată a face senzațiune în lumea politică, și a da diarelor materie de scris, și încă materie picantă.

În urma acestei faime a eșit la iveală și una a doua. Se dice acum, că principele Bismarck de mers nu va merge la Paris, va merge însă la Roma. Faima s'a ivit spre a putea fi desmăntită.

În ajunul crăciunului colegiul cardinalilor felicită pe Archiepiscopul din Roma, papa Leo 13.

Cu această ocaziune papa ține o cuvântare politică, în care în mod necruțătoriu atacă instituțiile statelor moderne.

Alocuțiunea Papei este comentată de diare.

Caracteristică este indignațiunea Sânciei Sale față cu liberalismul statului italian, care a proclamat libertatea cultelor. În urma libertății de culte în Roma există și biserică protestantă, auđiți, biserică protestantă, în Roma, leagănul catolicismului.

Caracteristică este și opinia Papei despre legea care permite desființarea căsătoriei. După părerile prelatului din Roma prin aceasta se propagă imoralitatea, se sguduiesc bazele familiei și se atacă taina căsătoriei înființată de Christos.

De bună seamă parlamentul Franciei, la adresa căruia se dic asemenea grațiosități, va fi ajuns la convingerea, că nici fanatismul religios al Romei nu mai poate face proces spiritului timpului, fără a stărpi compătimirea muritorilor.

În România se agitează mult cestiunea reformei Sântului sinod. Nu suntem chemați a ne amesteca în afacerile interne ale bisericii din România, de aceea nici nu vom face obiect de discuție starea bisericii de acolo. Una însă nu o putem trece cu vederea. În România se face foarte puțin pentru luminarea clerului, și spre nenorocirea țerei, mai sunt încă și astăzi oameni cari cred că fac servitii statului ținând statul preoțesc în negura neștiinței.

Dilele acestea s'au petrecut în senatul României scene dureroase, și coroana lor a fost dejosirea unora dintre prelați până le folosirea de cuvinte cari și în gura proletarilor de pe stradă dovedes lipsă de creștere.

Așa este spiritul timpului, și el ne servește de vie dovadă despre spiritul oriental dominant încă la unii dintre prelați ortodocși de preste munți.

Românii și Universitatea fundului regiu.

Dacă am primi noi formulațiunea §. 13 din statute așa precum ni-o propune dl ministru în esmisul seu de față, aceasta nu ar însemna altceva decât resignațiunea noastră la dreptul privat al acestor averi.

Prin aceasta s'ar preface, precis dis, din averea Universității și din conproprietatea privată a

locuitorilor din fundul regiu, un fond de dispozițiune pentru dl ministru; eară noue ne-ar rămănea numai petrecerea de a face referate, propuneri și concluse, adică ouvertura pentru opera cea mare, ce ar produce-o dl ministru în Pesta cu dispozițiunea și împărțirea averilor noastre. Această încercare din partea ministeriului nu este numai singuratică față de Universitate; ci eu cunosc un sistem întreg, care se urmărește din partea ministeriului unguresc de a centralisa în Pesta tot ce există, de a desbrăca țeara de drepturile avute și de avere; căci tot astfel analog s'au întâmpat mai în anul trecut și cu dotațiunea bisericii gr. or. din archidieceza Transilvaniei.

Este dară d'ajunsă dovadă, că numai unde se dă ocaziunea, acolo se încearcă și se efiuează atari tendențe. Învoindu-ne noi la aceste, înseamnă nici mai mult nici mai puțin decât lângă usurpațiunea dreptului de stat în Transilvania am mai adauge și usurpațiunea dreptului privat al conproprietarilor din fundul regiu.

Eu dară ve recomand să ținem firm ceea ce avem, să nu mai sguduim atâta la statutele Universității ce există, căci nu cunosc și atribui un atare drept ministrului precum îl cere acum în esmisul de față ca să decidă din oficiu asupra concluserilor noastre fără privire, că este sau nu un vot separat sulevat.

Vedeți dară, că din ce sguduți mai mult la aceste statute, tot numai spre răul nostru merg lucrurile și mergând maioritarea pe calea aceasta putem prea ușor perde și aceea ce avem.

Din aceste motive fac și ve recomand spre primire următoarea contrapropunere:

On. Universitate să binevoască a concluda: de oare-ce esmisul ministerial de față intenționează arogarea dreptului de deciziune și de a înlocui și acele concluse ale adunării generale, în contra cărora nu sunt sulate voturi separate din partea conproprietarilor, în care cas s'ar nimici dreptul de proprietate al conproprietarilor, Universitatea declară în mod hotărîtor a nu se abate dela statutele actuali și a nu putea face guvernului concesiuni în dispozițiunea averilor conproprietarilor, cari trec preste conclusele adunării generale și preste voturile separate s'au recursurile conproprietarilor.

Deputatul Adolf Zay constată cu satisfacțiune, că nici contrapropunătorul Dr. Păcurar în faptă n'a argumentat contrapropunerii comisiunii. Atât obicei-nuita maioritate, cât și obiceinuita minoritate a acestei adunări sunt de acord cu motivele propunerii. În privința convingerii de drept ambele părți stau în momentul acesta cam la acelaș punct de vedere. Contrapropunătorul asemenea perhoresează ingerința ministrului în cestiunile dreptului de avere. Însă în considerarea trecutului seu aceasta el, se pricepe, numai în parte o poate face; statuând casuri escepționale, în cari nu numai admite astfel de ingerință, ci chiar o cere, o învoacă. Dr. Păcurar constată, că ađi ministrul pretinde deja cu mult mai mult ca până acum. Contra ulterioarei arogări a influenței nelegale precum și contra ulterioarului amestec în dreptul de dispozițiune al Universității el protestează. Însă făcând aceasta el trebuie să vadă, că și modul de amestec, și acea parte a ingerinței, la care și el a invitat pre ministrul este contra legii și a dreptului. Este și rămănea atacarea dreptului de dispozițiune al Universității, fără

considerare la împregiurarea dacă există un conclus, adus cu unanimitate, s'au dacă un singur membru nu este îndestulit cu concludul și se adresează ministrului cu vot separat. Referitor la încercarea din anul trecut de a crea o stare legală, Universitatea a dovedit prin cea mai extremă restringere admisă, că ea voiește a ajunge din partea ei cu toată sinceritatea la o înțelegere. Mai nainte Universitatea avea dreptul d'a organiza autonomia oficiului ei central, a alege comitete permanente etc. Ea a resignat la aceste și s'a retras pre terenul cel mai strîmt. Numai și numai: libera dispozițiune asupra averii vrea să și reserve pre sama s'a ceea ce și legea de repetite-ori i-a dat, și ce actualul cap al guvernului a declarat de inatacabil chiar și în raportul motivelor la art. de lege XII. din 1876. Acest din urmă bastion nu se poate da cu nici un preț pradă. Numai guvernul avea să mai arate dacă are voință serioasă și sinceră spre restabilirea unei împăciri pacifice și legale. Acțiunea din anul trecut a făcut lumină și în această privință sa ajuns scopul.

Înaltul emis din cestiune o spune apriat, că aplanarea obiectului de certă din partea guvernului nu se poștește serios. Guvernul o spune cu o neîndatinată francheță că el pretinde și drepturile Universității, Universitatea însăși însă se se declare d'o aparință fără ființă.

Însă chiar aceasta nu se poate cere dela bărbai serioși, cari mai posed o schintea a conștiinței de drept, a stimei propriie și a sêmțului de detorință. Reprezențațiunea vrea să esplice aceasta și nimic altceva înc'odată ministrului.

Deputatul Dr. Păcurar răspunde deput. Zay, că aici nu poate fi intențiunea de a face dispută de cuvinte, ceea ce nu este în interesul Universității, ci din contră el crede, că fie-care deputat trebuie să nisuiască într'acolo ca să se înțeleagă și priceapă mai bine unul pre altul. Dl condeputat Zay deci nu lucră în interesul cauzei și în al Universității, când suceste cuvintele și voiește a impune părerile și ținuta într'o direcțiune cu totul streină, la care nici n'am cugetat macar.

Este pur și simplu un neadevăr când după acele destul declare motive, aduse pentru contrapropunerea mea, dl Zay totuși afirmă o schimbare a părerii mele. Eu în obiectul acesta nu mi-am schimbat părerea de până acum, ci din contră mi-am afirmat-o astădată încă mai tare, ceea ce dovedește chiar și contrapropunerea făcută de mine pentru susținerea statutelor actuali, și respingerea ingerinței ministeriului în acele concluse, în contra cărora nu se află sulate voturi separate. Dl Zay face pretensiunea de a fi și jurist și ca atare va trebui să înțeleagă, că dreptul de ingerință al ministrului nu este un drept de natură absolută, s'au dreptul de ingerință al ministrului nu derive din motive interne prin urmare acela nu poate ingera în tot casul, ci numai în casurile date de un alt drept absolut. Acest drept absolut este dreptul de proprietate al conproprietarilor; și numai în acele casuri, în care dl ministru este provocat din partea conproprietarilor numai în aceste poate dl ministru ingera și decide asupra concluserilor Universității. Cu alte cuvinte numai unde se află un vot separat în contra vre unui conclus, numai asupra acestui conclus se mărginește și ingerința ministrului.

tat și au învățat și acumă cum știu ei ceti de frumos în carte și cum știu de frumos serie! Voiți să ve purtați și voi ca N. și M.? Voim! Dacă veți veni la școală totdeauna veți asculta și ve veți purta ca N. și M. apoi nu va trece mult și voi încă și ști ceti și serie ca ei. Veți veni voi la școală totdeauna? Venim! Dară spune mi tu, cum te chiamă pe tine? Pe mine me chiamă G.! Dară pe tine cum te chiamă? Pe mine me chiamă Z.! Răspunsurile sunt da a se da în diceri întregi; învățatoriul va îngriji ca copii să nu răspundă pronunțând numai numele de dotez G. sau Z. Învățatoriul adresându-se către un copil întrebă. G! mai cunoști tu vre un copil de aici din școală? cunosc pe I. (arătând cu degetul). Dară ști tu cum îi mai dic lui I. copii? Odată când ne-am jucat, copii i-au dis S. Veđi dară I. are 2 nume I. și S. toți oamenii și toți copii au două nume, și tu ai 2 nume, pe tine te chiamă G. numele G. și l'a dat părintele când te-a botezat, știți că când sunt copii mici îi duce nașa la părintele de-i botează și le dă nume; pe tine când te-a botezat părintele ț'a dat numele G. acesta e numele teu de botez, dară numi ai și tu spune cum și numele celalalt? Nu! (Învățatoriul va cerca dacă va putea să afle la copii numele de familie). Dară pe tatăl teu cum îl chiamă? Pe tata încă-l cheamă G! Dară alți oameni cum îi mai dic lui? îi mai dic R! Așa dară G. R. veđi tatăl teu încă are 2 nume G. și R. G. e numele de botez și R. numele de familie. Pe tine încă te chiamă ca

pe tatăl teu G. R. G. e numele teu de botez eară R. e numele teu de familie. Care e numele teu de botez? G! Dar de familie? R! bine. Acumă ține minte când te va întreba cineva cum te chiamă? să răspunđi așa: Pe mine me chiamă G. R! Dară pe tine cum te chiamă? Pe mine me chiamă P. M! ect. în modul acesta învățatoriul va face cunoscut fiecărui elev numele și conumele adevărat; la cas să se pronunțe vre un nume de botez sau de familie schimonosit, învățatoriul va îndrepta eroarea.

(Acumă eu știu cum ve chiamă pe toți, dară.)

Să știți dară copii mei că eu când ve strig pe voi, ve dic pe numele de familie și voi încă așa să ve dicerți unul la alt.

Acumă eu știu pe toți cum ve chiamă, dară voi știți cum me chiamă pe mine? Jupănu dască! dască! imi dic de aceea căci ve învăț pe voi, jupăne se dice numai la sasi, eu nu-s sas, eu încă's român ca voi; de aci înainte să nu-mi mai dicerți jupăne dască! ci Dle învățator! pentru că eu ve învăț pe voi.

Dară eu încă am 2 nume ca și voi; pe mine me chiamă A. B. numele meu de familie e B. dacă ve întreabă cineva că cine ve învăț pe voi? să răspundeți. Dl B!

Acumă dară ne cunoaștem bine, să vedem însă cum trebuie să ve purtați în școală? încă ceva să ve mai spu: voi băieții cari umblați la școală ve numiți școlari, eară copilele școlărițe. Fie-care școlar și fiecare școlăriță, are să șadă frumos, să fie

cu luare aminte când vorbesc eu cu voi și ve învăț ceva; să nu supere pe vecinul seu, seu vecina sa; dar nici să nu vorbească cu nime pe când eu vorbesc și ve învăț; fie care să vină la școală de timpuriu, așa să se poarte fie care ca să poată dice că e un brav școlar, sau o bravă școlăriță. Voiți voi să fii școlari bravi? Voim! etc. — Cam acesta ar fi în linaminte generale modul de primire și tractare a elevilor noviți.

După ce vor fi premers cele amintite mai sus, urmează introducerea elevilor în învățământ cam în modul următor: învățatoriul le arată cum să se țină la scris. Corpul trebuie să-l țină drept, capul puțin plecat spre materialul de scris, eară peptul îndepărtare de pult sau de masă de 2—3 degete. Tăblița și mai târziu libelul are să se așeze pe pult seu masă dealungul, cu partea din sus ceva plecat spre mâna stângă. Instrumentul de scris (stilul pentru a scrie pe tăbliță și condeiul pentru a scrie pe hârtie) se prinde în mâna dreaptă, ținându-se între degetul cel gros de o parte și cel arătător și cel lung de altă parte; vârful degetului lung să fie depărtat de vârful instrumentului de scris, cam de o grosime de 1—2 degete și fiind toate degetile amintite întinse pe un instrument (ear nu cu degetul arătătoriu curbat, căci atunci mâna ostenește și devine tremurare), ear degetile celalaltă 2 au să serve de rađim pentru mână, carea însă nu trebuie să se apase tare pe ele d. e. așa.

(Va urma.)

Dreptul de ingerință al ministrului nu este absolut, precum am amintit mai sus, ci este numai relativ, adică ministrul numai acolo poate interveni unde este provocat prin un vot separat. Numai prin votul separat capătă ministerul îndreptățire de a putea interveni și decide asupra concluzelor. Unde nu este vot separat acolo n'are nici ministrul drept de ingerință și nu poate fi îndreptățit a înlocui concluzile unanime ale conproprietarilor cu dispozițiunile sale proprii. Această stare de drept își are expresiunea și în statutul actual al Universității, față de care voiește dl ministru a ne aduce cu esmismul de față într'o stare cu mult mai rea; adică: de a-și preface acel drept relativ de până acuma într'un drept absolut de a putea decide și dispune asupra averilor Universității fără privire la concluzile unanime ale Universității, și fără privire la aceea dacă există ori nu există voturi separate.

Creștând, că am făcut îndestul de chiar acest lucru și domnului Zay, îi recomand și dsale contrapropunerea făcută mai sus.

După încheierea discuțiunii, la care participă încă deputații Dr. Wolff, Gull, Budacker, Arz, se pune la vot contrapropunerea dep. Dr. Păcurar, carea însă rămâne în minoritate, și se acceptă propunerea comisiei.

În ședința din 8 Octomvre a. c. momentul mai important sunt două esmise ale ministrului de culte și instrucțiune.

Deputatul Dr. C. Wolff referență raportul comisiei asupra duor esmise ale ministrului reg. ung. de culte și instrucțiune, în cari comitele suprem se provoacă a năsi într'acolo, ca pentru scoalele romano-catholice din protopopiatul Sibiului să se stipuleze din averea Universității o dotațiune anuală de laolaltă 4000 fl. v. a. Comisiunea propune o reprezentațiune către dl ministru, în care a mână cu budgetul să se arate imposibilitatea stabilirii unei dotațiuni.

Deputatul Dr. Păcurar, luând cuvântul, trage atențiunea adunării generale la actele cetite din partea dlui refer. Wolff și anume la pasagiul din esmismul ministerial cetit mai întâiu, în care dl ministru provoacă pre dl comes, ca acesta să lucreze cu toată influința lui ca să se dea dotațiunea de 4000 fl. v. a. scoalelor rom. cath. din cercul Sibiului.

Din esmismul acesta ministerial se vede lămurit, că dl ministru are interes numai pentru scoalele rom. cath. pentru cari provoacă pre comesul, adică pre reprezentantele seu ca să-și pună la mijloc toată influința sa, ca aceste scoli rom. cath. să capete dotațiunea cerută.

Ce influință este aceasta a dlui comes, pre care are să o pună densusul la mijloc aici în adunarea generală, ca să concludem noi dotațiunile numai pentru scoalele rom. cath? Eu știu, că §. 12 din statut dă dlui comes în adunarea generală numai dreptul de a dirima cu votul seu în cas de paritate de voturi; adică când se împart voturile deputaților în părți egale, atunci poate dl comes ca președinte sau pentru una sau pentru cealaltă parte dirima.

Eu altă influență legală a dlui comes aici în adunarea generală nu cunosc, și aș voi, că dacă mai are dlui și o altă influință în adunarea noastră decât cea amintită, apoi să ni-o spună; eu nu știu și nu cunosc altă influință decât cea amintită.

Art. de lege XII din 1876, pre cum și statutele actuali ale Universității spun apriat, că cum au să se aducă concluzile Universității și este datorința noastră, ca noi în modul prescriș de lege să exercităm drepturile și datorințele noastre ca ablegați ai conproprietarilor, neinfluițați neconturbați, și nesiliți de nimeni după buna noastră știință și conștiință, pre cum le cer necesitățile intereselor scoalelor noastre, ca bărbați independenți și maturi.

Această ținută cu drept cuvânt o așteaptă și alegătorii nostri dela noi!

Cum vine dară dl ministru de provoacă pre dl comes ca să se influințeze aducerea concludor noastre, când el n'are altceva de făcut, după lege de cât în cas de paritate de voturi să dirime cu votul seu! În ce alta să constee dară acea influință afară din lege?

(Va urma.)

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Viena, 15 Decembre 1884. Domnule Redactor! Incântat de cele petrecute cu ocaziunea adunării generale a „României June” carea a avut loc ieri, îmi împlinesc o datorință plăcută comunicând publicului român unele și altele momente mai însemnate din aceea seară, carea a lăsat suveniruri plăcute în inima fie-cărui din cei ce au fost de față.

Provedința a voit ca acest act însemnat, să întrunească un frumos număr de tineri, adunați din

aproape toate țările locuite de români, într'un singur loc.

Ceea ce a ridicat mai mult valoarea și demnitățile acestei sărbători, după cum am putea-o numi, a fost că de astădată am fost fericiti a saluta în mijlocul nostru pre renumitul nostru bărbat și mecenat Diamandi Manole, pre consulul general al României Vilhelm de Lindheim, pre prea stimatul domn B. G. Popovici furnisorul curții române bunul părinte al României June, pre cum și pre prea venerabilul domn protopresbiter Sava Popovici, care se interesează într'un mod deosebit de sortea societății noastre.

O priveliște însuflețitoare și se deschidea înaintea ochilor la vederea acestei cununi frumoase de tineri și bărbați destinați ai națiunii noastre.

Părea că cetății din fețele tuturor adevărată liniște sufletească; părea că vezi ca un bun psiholog ceea ce se petrecea în internul lor.

Ba ce e mai mult în aceste momente de cugtare adăncă și venia să ajungi la convingere, că poporul din sinul căruia răsar atari fi însuflețiți pentru tot ce e adevărat bun și frumos, este demn de o sorte mai blândă.

Când te legănai mai dulce prin lumea illusiunilor și a speranțelor o puternică sguindire simțai, în fața tristei realități.

Dar să încetăm de a mai continua cu desamăgiri de aceste, cari nu pot de cât să ne amărească inima ci să sperăm, căci sus este Ddeu.

De astădată uitând tot trecutul tragic și prezențele puțin favorabil, să vedem ce se face și lucră în cercurile junimeii noastre, carea ași mână pășind în viața publică, va avea să lupte cu greutățile dîlnice, ce se pun în calea desvoaltării noastre naționale.

Cu bucuria trebuie să constatăm că junimea pătrunsă de înalta ei misiune, nu pregetă a-și câștiga condițiunile necesari pentru a putea la timpul seu reprezenta cu demnitate interesele scumpei sale națiuni.

Înfințând pretutindenea unde să află la studiu societăți pentru cultivarea națională literară, nu să lasă a rămânea îndreptul altor națiuni.

Durere însă ca și acestui zel laudabil pentru progres, frații maghiari încercă a-i rupe gâtul cum a fost de esemplu cazul cu societatea „Julia” dela Cluș.

Ne-a mahnit adănc această veste, cu atât mai vîrtos cu cât fraților din Cluș li s'a nimicit uncul punct central unde conveneau și se perfecționau în direcțiune națională-literară.

Noi cari trăim depărtați de aceea atmosferă infectată, le recomandăm fraților nostri din Cluș pa-ciință, căci în urma urmelor cauza sântă și dreaptă ce-o apără toți românii va trebui să triumfeze.

După aceste premere să amintim ceva despre modul cum a decurs „adunarea generală” în carea s'a petrecut unele acte demne de a ajunge la cunoștința publică.

Deschiderea acestei adunări s'a făcut prin o cuvântare foarte protrivită din partea președintelui societății Drd. Em. Codru Drăgușianul în carea s'a accentuat că basa „României June” este unirea. Ea s'a născut din unirea a doue societăți.

Din aceste cuvinte puteai ceti printre rënduri intențiunea domnului președinte, de a recomanda adică concordia, carea mult puțin se părea a se fi slăbit în urma unor incidente.

Amînțeles și sperăm că viitorul va face să înceteze ori și ce băneală în privința aceasta.

Începutul sa făcut deci înainte cu Ddeu căci „concordia res parvae crescunt, discordia maximaeque dilabuntur.”

După aceasta a urmat cetirea raportului, din care se vede că societatea a făcut progrese în toate direcțiunile.

Averea societății s'a ridicat prin spriginul, binevoitor al onoratului public la o sumă considerabilă de 11,788 fl. 85 cr., așa încât peste scurt timp existința societății va fi pre deplin asigurată.

Afară de balul din anul acesta care a adus un venit de 2242 fl. 29 cr., mulțămită inițiativei tinerilor respectiv, societatea a mai primit din partea ilustrității sale Ioan Popasu episcop suma de 50 fl; ear din partea mecenatului român domnul Diamandi Manole suma de 100 fl. v. a. devenind membri fondatori ai societății.

A urmat apoi raportul comisiei reveștore; denumirea de membri onorari și darea absolutului la fostul comitet.

Cu acestea s'a terminat agendele adunării generale și s'a început petrecerea.

În decursul petrecerii ne-a delectat domnul Victor Roșca acompaniat de domnul Papanicol Ioan cu câte va arii musicale, s'au ținut mai multe toaste între cari merită amintire a domnului Diamandi Manole pentru sfaturile binevoitoare ce le-a dat tuturor tinerilor.

Densusul cu o înțelepciune rară recomandă tuturor ca nici atuncia când vor ajunge la o treaptă înaltă să nu-și uite de opinca din carea cu toții ne tragem.

În special recomandă tinerilor aceluia pre cari soartea a adus cu sine ca să fie născuți în nește împrejurări mai bune să nu se uite peste umăr la cei de o poziția mai inferioară.

Adause că acesta e un reu a tuturor românilor. Românul dacă se ridică la o poziția mai înaltă apoi nici nu mai caută spre locul de unde a eșit. Esprimă nește cuvinte pre cari doară nici când nu le voui perde din memoria „in opinca este nobleța poporului român.”

Acest toast a fost primit cu salve de bucuria și adese intrerupt prin aplause îndelungate.

Și astfel ne-am petrecut între cântări și vorbiri până aproape două oare.

A fost aceasta o raritate în viața noastră și a lăsat suveniruri adănci în inima fie-cărui din noi.

Ne-am depărtat cu dorul de a ne vedea cât mai des la astfel de ocaziuni ducând cu noi speranțe în viitorul națiunii române.

Cu aceasta s'a mai adaus o floare în cununa vieții noastre, întărindu-ne din ce în ce mai tare în simțemintul nostru patriotic național.

Correspondentul.

„România Jună.”

Am primit în zilele acestea raportul societății academice „România Jună” din Viena despre al XIV an administrativ — 1 Octombre 1883. 30 Septemvre 1884.

Președintele ei domnul Emil Codru Drăgușianul în partea generală schițează activitatea acestei societăți în decursul unui an, și noi ne simțim fericiti, putend constatata, că „România Jună” progresaază, și este asilul junilor români din Viena, adunați din toate unghiurile locuite de români, spre a se perfecționa în știință, ca re'ntorși acasă să poată fi folositori neamului lor.

Pe terenul social societatea „România Jună” face îmbucurătoare progrese. Dovadă vie balul român, care în tot anul întrunește aristocrația din Viena, și preste această garantează societății mii de florini.

Și societatea „România Jună” va trebui să recunoască că pre acest teren dl Dr. Sterio N. Ciurcu este sufletul junimeii române din Viena.

Societatea „România Jună” în anul espirat a avut 45 de membri onorari, 20 fondatori, 34 emeritați, 50 ordinari, și 3 extraordinari.

Ședințe a ținut societatea 13. Diare a primit 51 gratuit, biblioteca constă din 1307 opuri în 877 volume și 682 broșure. Averea totală 11,788 fl. 85 cr.

Spre mai mare lămurire reproducem introducerea raportului:

A. Partea generală.

Ear a sosit timpul când societatea academică „România Jună” este datoare a aduce la cunoștința onoratului public starea și activitatea sa din decursul unui an administrativ. De astădată venim a raporta onoratului public despre starea și activitatea societății „România Iuna” în decursul anului trecut 1883/84, care este al patruspredecelea an administrativ.

Spre a caracteriza în general anul administrativ al patruspredecelea putem dice, fără preget, ca a fost unul dintre cei mai făcuți pentru societatea noastră, căci atât fondul disponibil, cât și, mai ales cel neatacabil a crescut în decursul acestui an administrativ la o cîră considerabilă. Pe când în anul trecut era la fondul disponibil suma de 1959 fl. 86 cr. și la cel neatacabil suma de 7149 fl. 95 cr. astăzi este la fondul disponibil suma de 2117 fl. 79 cr. și la cel neatacabil suma de 7831 fl. 6 cr. ba ce e mai tubucurătoriu am putut crea un nou fund de 500 fl., așa numitul fond de rezervă pentru diverse întreprinderi, cum este s. e. balul român din Viena. Avem un plus asadar de 2339 fl. 04 cr. Această avem a o mulțămă generosității on. public, carele în considerarea frumosului scop și bunului renume al societății noastre ne-a spriginat la toate ocaziunile.

Încă pe la începutul anului trecut ne-a donat ilustritatea sa, episcopul gr. or. al diecesei Caransebeșului, Ioan Popasu suma de 50 fl.; ear acum de curând, cunoscutul mecenat român, domnul Diamandi Manole, cu o munificență rară ne-a donat 100 fl. Ne ținem de datorința a le aduce și la acest loc mulțămă noastră și a-i trece totodată în șirul membrilor fondatori ai societății „România-Jună.”

Pe cât sunt de rari aceste ajutoare singuratic, pe atât sunt ele de numărase și însemnate la o ocaziune anumită, vrem să dicem cu ocaziunea balului român din Viena — și acestuia mai ales avem a mulțămă creșterea fondurilor noastre.

După o pauză de un an, anul 1883, balul român ear s'a arătat între balurile de elită ale carnavalului vienez, s'a arătat mai bogat în succese decât în anii trecuți. Balul ro-

mân din 1884 a adus societății „România-Jună, mamei studenților români săraci, pentru cari s'a dat, un venit curat de 2242 fl. 29 cr. și a contribuit prin înaltul protectorat și prin binevoitorul concurs al aristocrației române, mai mult ca mai înainte la nălfarea și răspândirea numelui de „român.“

Pentru prima oară de când se dă bal român în Viena a primit și reprezentat în persoană protectoratul balului român un membru al dinastiei domnitoare. Acesta a fost; Alteța sa imperială arhiducele Rainer. Ne simțim fericiți putând publica aceasta și a aduce totodată Alteței sale imperiale omagiile noastre de mulțumită și recunoștință.

Pe cât s'a înălțat și nimbul balului român prin înaltul protectorat al Alteței sale imperiale arhiducelui Rainer, pe atât s'a asigurat succesul moral și material al balului prin binevoitorul și onorificul concurs al doamnelor patronese și al onoratului comitet de onoare de sub presiunea ilustrității sale Domnului Alesandru baron Vasileo. Extraordinarul succes moral și material al balului român îl datorim cu deosebire onoratorilor doamne patronese, onoratului comitet de onoare și în special ilustrității sale Domnului Alesandru baron Vasileo și neobositului „părinte“ al societății „România Jună“, domnului B. C. Popovici, furniorul curții române, carele la toate ocaziunile ne-a ajutat și ne ajută. Le aducem la acest loc în numele societății academice „România Jună“ cea mai sinceră mulțumită și suntem siguri că și în viitor, ca și în trecut, nu ne vor lipsi de puternicul D-lor sprigin, mai ales acum când societatea numai un pas mai are de făcut spre a-i fi existența asigurată pentru totdeauna.

De câte-ori s'a dat bal român în Viena, totdeauna am putut înregistra înaltul ajutor al majestății sale împăratului Francisc Iosif I. Și de astădată ne simțim fericiți a raporta că majestatea sa imperatul Francisc Iosif I. a donat suma de 100 fl. v. a., majestatea sa regele României Carol I. suma de 100 fl. v. a., alteța sa principele G. Bibescu suma de 200 franci.

Sub astfel de auspicii și cu astfel de succes s'a dat balul român din Viena în anul 1884, mulțumită inițiativei tinerilor români din Viena și în special D-lui Dr. Sterio N. Ciureu, membrul emeritat al societății „România Jună.“

Aruncând o privire generală asupra celorlalte poziții din acest raport, putem constata cu bucurie, că nu numai la cassă dar și la secretariat și bibliotecă vedem un progres, o stare îmbucurătoare. Vedem că, ce se atinge de punctul prim, secretariatul, numărul tuturor membrilor a crescut în anul acesta.

În adunarea generală din 1883, societatea a denumit de membri onorari pe Ilustritatea Sa Dl. episcop Ioan Popasu, și pe părintele jurnalistice române, pe venerabilul Domn Georgiu Bariț; ear de membri emeritați pe Dl. C. V. Pop, pretore și pe Dl. Bărsean, profesor, pentru meritele câștigate pentru societate. Membrii ordinari s'au înmulțit ajungând la numărul de 50, număr peste care dela anii șeptedeci încoace n'am putut trece.

Ce privește punctul al doilea, biblioteca, vedem că numărul opurilor s'au urcat la 1307, ear al diarelor la 50. Dintre cărțile intrate un frumos număr l-am primit gratuit; ear diarele le-am primit gratuit fără excepțiune. Ne ținem de datorință a aduce onorațiilor domni donatori și redactori și la acest loc mulțumim societății.

Activitatea societății „România Jună“, se reduce în prima linie la întrebunțarea mijloacelor pentru realizarea scopului. Scopul național-literar, social și filantropic oferă membrilor un vast teren de activitate. Scopul național-literar mai ales dă societății „România Jună“ caracterul unei adevărate scoale a limbii și literaturii române. Câți români n'au a mulțemi astăzi societății „România Jună“, că cunosc limba românească! Tineri români, cari au studiat la școli străine venind în Viena învață românește. Și astăzi prezintă societatea „România Jună“ așa zicând un caracter aproape poliglot. Poliglot înțatâta, în cât la ședințe de multe ori se observă vorbind și scriind într'un stil și cu o accentuare când maghiară când germană, numai românească nu. De multe ori am auzit întrebându-se că român e vorbitorul s'au autorul cutărui și cutărui operat cetit în ședință. Sub astfel de împregiurări „România Jună“ și în anul trecut ca și mai înainte și-a

făcut datorința cu succesul cel mai bun. Ea a fost și este școala română pentru cei crescuți între străini și pentru toți școala a literaturii, sau, în general vorbind, a culturii române; căci „România Jună“ este singurul institut din Viena unde se vorbește, se scrie, se discută românește și se ține cont de diferitele direcțiuni și progrese ale literaturii și culturii române. Operatele și criticile, scrise și verbale; opurile bibliotecii; jurnalele române au fost și sunt la dispoziția membrilor; dela frecventarea cabinetului de lectură și a ședințelor, dela cetirea opurilor bibliotecii etc. atârna în prima linie folosul și influința societății în aceasta direcțiune. Ce se ține de activitatea literară s'a scris și s'a discutat în anul acesta mai multe teme juridice și filosofice în cele 15 ședințe ale societății.

Spiritul social se desvoaltă în societatea „România Jună“ în fiecare ședință după încheierea părții oficiale, prin producțiuni musicale și sărbări diferite cum este spre e. sărbarea ajunului anului nou și balul român în Viena.

Ce privește ajutorarea membrilor lipsiți de mijloace, societatea au oferit și în anul acesta locuință gratuită la doi membri, a dat împrumuturi (acuitate deja) și un stipendiu de 55 fl. v. a. ca tacsă de rigoros unui membru lipsit de mijloace.

Aceasta este starea și aceasta a fost activitatea societății „România Jună“ în decursul anului administrativ 1883/4. Fondată prin inițiativa și conlucrarea tinerilor români din Viena într'un moment fericit, spriginată de onoratul public la diferite ocaziuni societatea „România Jună“ a progresat și s'a întărit din an în an astfel în cât astăzi se poate vede între cele dintâi și mai vechi societăți de telul ei; scopul ei național-literar social și filantropic a fost și va fi totdeauna un puternic impuls pentru activitatea membrilor sei, și împreună cu bunul seu renume, o garanția pentru atențiunea și spriginul on. public român. Mulțumim on. public pentru spriginul adus și ne rugăm a ne considera și în viitor cu aceeași atențiune și bunăvoință ca întrecut,

Viena, 12 Decembre, 1884.

Drd. Em. Codru Drăgușanul,
president.

Mulțumită publică.

Pentru sortitura arangiată de reuniunea femeilor române din Sibiu au mai încurs următoarele obiecte:

Dna Elisaveta Ganea colectantă, 2 ștergare. D. Maria Ganea colectantă, 4 m. pânză bumb. Asinetta Lopa, 2.03 m. pânză. Sofia Hulpoi, 1 ștergar vârgat. Ana Suci, o merindeață. Nazarica Baciu, 1 merindeață. Floarea Cioanta, 1 cot pânză. Ana Bărdaș juna, 5 cr. v. a. Toma Onu juna, 5 cr. v. a. Sofia Demian, 1 merindeață. Ioana Maier, 1 cot pânză. Maria P. Rujoi, 1 merindeață. Ioana Micu 2 coți pânză. Maria Drăguș, 1 merindeață. Maria G. Pinte, 1 merindeață. Maria Z. Rujoi 1.9 m. pânză. Floarea Z. Rujoi juna 10 cr. v. a. Maria P. Lopa juna, 10 cr. Floarea Varvara, 1 ștergar. Maria Drăghiciu 1.1 m. pânză. Sofia Lupea, 1 ștergar. Elena Lupea, 1 sort vârgat. Văduva Elisafita Suci, 1 ștergar. Maria P. Pinte, 1.35 m. pânză. Floarea I. Neag 1 m. jolgiu. Verona Neag, 1 merindeață. Ana A. Neag, 1 merindeață. Ana E. Tinte, 1 merindeață. Ioana I. Pinte, 1 merindeață. Maria Morariu, 1 ștergar (jolgiu) Ioana Căndea, 1 m. pânză.

Pentru bunăvoința documentată față cu școala reuniunii comitetul le exprimă mulțumită pe calea aceasta.

Varietăți.

* (Diar nou) „Unitatea națională“ este titlul unui diar nou, care apare de două ori pe săptămână în București.

I dorim isbândă.

(U legat ciudat în felul seu.) În zilele acestea murî în Reveredo fabricantul de hârtie Iacob Filippo, și a testat 100 fl. celei mai bune bucătărese din Reveredo. Conform testamentului guardianul franciscanilor din Reveredo este chemat a da testimoniu celei mai bune bucătărese despre iscusința ei în ferbere.

Minuat om trebuie să fie Părintele guardian.

* (Diaristic) „Luminătorul“ cu prima Ianuarie 1885 începând va eși de trei ori pe săptămână și va costa în țeară pe un an întreg 10 fl. pe 1/2 de an 5 fl., pe 1/4 de an 2 fl. 50 cr., pe o lună 90 cr.; în străinătate pe un an 14 fl., pe 1/2 an 7 fl., pe 1/4 an 3 fl. 50 cr.

Felicităm din inimă pre frații din Timișoara pentru acest succes moral și le dorim paciență de fer în luptă pentru existența națională.

* (Bibliografic.) A eșit de sub pressă și se află de vîndare în edițiunea metropoliei: **Protocolul congresului național-bisericesc ordinarului** al metropoliei românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania, intrunit în Sibiu la 1/13 Octombrie, 1881. Sibiu, Tipariul tipografiei arhidieceesane, 1882. Prețul **80 cr.**

Creдем că facem serviciu Onoratului public reproducînd aici indicile acestui protocol.

A. Convocarea congresului. — B. Cuvînt presidial de deschidere. — C. Raportul general al consistoriului metropolitan din ședința plenară. — D. Acte referitoare la proiectul de lege pentru introducerea limbii maghiare ca studiu obligat în școlile populare. — E. Reprezentațiune pentru revindicarea rangului ce compete bisericii ortodoxe în rînd cu celelalte confesiuni din patriă. — F. Raportul general al consistoriului metropolitan, ca senat strins bisericesc. — G. Raportul general al consistoriului metropolitan, ca senat scolar. — H. Raportul consistoriului arhidieceesan din Sibiu, în cestiunea arondării protopresbiteratelor. — I. Conspectul protopresbiteratelor nou-arondate în toate trei eparhiile provinciei metropolitane. — K. Raportul general al consistoriului metropolitan, ca senat epitropesc. — L. Raportul comisiunii speciale în afacerile fundațiunei lui Gozdu. — M. Regulament pentru fundațiunea lui Gavriil Faur de Teiuș.

Concluse normative:

Nr. 129. Protopresbiterii nou-aleși locuința lor. — Nr. 167. Fond congresual. — Nr. 186. Votarea la alegerea protopresbiterilor. — Nr. 191. Competințele asesoriali consistoriali. — Nr. 193. Fundațiunea Faur, regulament.

In nees cu aceasta observăm că la metropolia gr. or. română din Sibiu se află depuse spre vîndare următoarele cărți și broșure:

Protocolul congresului național-bisericesc din 1873, broșurat 40 cr. — Protocolul congresului național-bisericesc ordinarului și al celui estra ordinarului din 1874, ambele broșurate 60 cr. — Protocolul congresului național-bisericesc din 1878, broșurat 1 fl. — Protocolul congresului național-bisericesc din 1881, broșurat 80 cr. — Regulamentul pentru parohii 10 cr. — Regulamentul afacerilor interne ale consistoriului metropolitan 20 cr. — Regulamentul afacerilor interne congresuale 20 cr. — Regulamentul pentru procedura judecătorească în cauze matrimoniale 20 cr. — Regulamentul pentru organizarea învățămîntului 10 cr. — Statutul organic, broșurat 25 cr.

Din protocoalele congreselor din 1868, prețul 1 fl. 50 cr., și 1870, prețul 1 fl., se mai află de vîndut câteva esemplare la administrațiunea numitei tipografii.

Loterie.

Sâmbăta în 27 Decembre 1884.

Timișoara:	59	90	8	11	87
Viena:	37	32	30	55	86

Bursa de Viena și Pesta.

Din 27 Decembre n. 1884.

	Viena	B-pesta
Galbin	5.78	5.76
Napoleon	9.74	9.74
London (pe polița de trei luni)	123.15	123.25

Nr. 745.

[959] 1—3

CONCURS.

La institutul economic din Mediaș în Transilvania, este de a se ocupa un al treilea post de învățatoriu pentru specialitatea economică, avînd a se considera mai ales vieritul și grădinaritul, apoi cultivarea albinelor și a vermilor de mătăsa.

Cu acest post este împreunat un salariu anual de 1000 fl., apoi dreptul de pensiu după dispozițiunile concludului Universității din 27 Novembrie 1874. Nr. 845/874. Ar fi a se propune peste săptămîni 20 de oare teoretic, apoi se vor conduce lucrările grădinaritului și a vieritului în grădină și în pivniță.

Instituirea se va face deocamdată numai pe un an în mod provisoriu, și

după prestare indestulitoare, instituirea provisorie la sfîrșitul anului de probă devine definitivă, la cas că nu se întîmplă aceasta, respectivului i se restituie speșele de călătorie tour și retour.

Cererile la acest post sunt a se adresa până la 1 Marte, 1885 la oficiul central al Universității sășești în Sibiu. Va trebui produs testimoniu despre absolvirea de cel puțin 6 clase gimnasiale sau reale, absoluturiu dela academie agronomică, documentare de practică corespunzătoare în vierit și legumărit.

Limba de propunere este cea germană, *ceteris paribus* vor fi preferiți cei ce cunosc limbile patriei (germană, maghiară, română.)

Sibiu, 17 Decembre, 1884.

Oficiul Central al Universității sășești.

Nr. 417.

[957] 1—3

Edict.

În urma încuviințării Preavenabilului consistoriu arhidieceesan dto 17 Iuliu a. c. Nr. 1884 B. se provoacă Ioan Stirecin Morariu gr. or. din Seliște, care de 7 ani și-au părăsit cu necredință pre legiuita sa soție Parasciva Stirecin n. Ioaneș Milea tot din Seliște, fără a se ști ubicațiunea lui, a se presenta în termen de 3 luni de zile dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul întentat de soția sa se va pertracta și în absența lui.

Seliște, 11 Decembre, 1884.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Seliștei.

Dr. Nicolae Maier,
protopresbiter.

Nr. 642.

[958] 1—3

Edict.

George G. Badea din Brașov din tractul protopresbiteral al Brașovului I., care cu necredință părăsi pre legiuita sa soție Marina I. Giuvelca tot din Brașov și neștiindu-se ubicațiunea lui, prin aceasta se citează că în termen de trei luni de zile să se prezenteze înaintea subscrișului oficiu protopresbiteral, căci la din contră se va aduce sentință cu total divorțiu și în absența lui.

Brașov, în 28 Novembrie, 1884.

Oficiul protopresbiteral al Brașovului I., ca for matrimonial.

Ioan Petric,
ppresbiter ca adm. ppresb.